

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av skolors arbete mot
trakasserier och kränkande behandling på nätet
vid Birkaskolan i Ekerö kommun

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet under våren 2016. Granskningen vid Birkaskolan i Ekerö kommun ingår i detta projekt.

Birkaskolan besöktes den 7 till 8 april 2016. Utredarna Carina Nilsson och Sarah Vinterlycka har varit ansvariga inspektörer. I denna rapport redovisar Skolinspektionen iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av granskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet genomförs på totalt 24 skolor, 17 kommunala och 7 fristående. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande rapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrund till och syfte med kvalitetsgranskningen

Användningen av digitala medier har ökat markant och är numera en integrerad del av elevers vardagsliv. På nätet precis som i den fysiska skolmiljön förekommer trakasserier och kränkande behandling av elever.

Diskrimineringslagen och skollagen gör ingen skillnad på var kränkningarna sker. Skolan har en skyldighet att utreda alla påstådda kränkningar som har en koppling till verksamheten, oavsett om de sker på skolan eller på nätet. Det finns dock några viktiga skillnader som gör att det finns skäl att tala om kränkningar på nätet i särskild ordning. De som utsätter andra på nätet upplever ofta att de är anonyma vilket gör att kränkningarna kan bli grövre. Via kommunikation över nätet ser inte heller elever vilken inverkan kränkningen har på personen som utsätts. Det gör att empati och ånger tydligt minskar och kan leda till att kränkningarna fortsätter och blir grövre. Kränkningar på nätet och traditionella kränkningar skiljer sig också i tillgänglighet av den utsatte. Traditionella kränkningar förekommer oftast i skolan under skoldagen medan kränkningar via nätet kan pågå dygnet runt, sju dagar i veckan. Dessutom har kränkningar på nätet en mycket större potentiell publik än traditionella kränkningar. Elevernas interaktion via nätet står ofta utan insyn från vuxenvärlden, vilket gör att kränkningar på nätet kan vara svåra att upptäcka och utreda.

Syftet med kvalitetsgranskningen är att granska om skolor bedriver ett arbete som motverkar trakasserier och kränkande behandling av elever på nätet. En central frågeställning är om skolan har ett främjande arbete som bidrar till att göra eleverna trygga på nätet. Vidare granskas om skolans förebyggande arbete bidrar till att förhindra trakasserier och kränkande behandling av elever på nätet samt om de åtgärder som skolan vidtar leder till att kränkningarna upphör.

Bakgrundsuppgifter om Birkaskolan

Birkaskolan är en fristående skola, belägen i Ekerö kommun, och omfattar förskoleklass och grundskola för årskurserna 1 till 9. Birkaskolan driver även en förskola. Skolan (förskoleklass och årskurserna 1–9) har totalt 309 elever och klasserna är organiserade i två arbetslag, ett för förskoleklass och årskurs 1–5 och ett för årskurserna 6–9. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor.

Av Skolverkets statistik för år 2015 framgår att 96,8 procent av eleverna i årskurs 9 uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och att det genomsnittliga meritvärdet var 283,5 poäng. Motsvarande värden för hela riket var 77,0 respektive 224,7.

Kunskapsresultaten på Birkaskolan har förbättrats något de senaste två åren.

Av Skolenkäten höstterminen 2015¹ framgår att 92 procent av skolans elever i årskurs 9 som besvarat enkäten uppger att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att de känner sig trygga i skolan. Vidare framgår att 83 procent av eleverna uppger att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att deras skola arbetar aktivt med att förhindra kränkande behandling. Motsvarande värden för samtliga elever i årskurs 9 som besvarat enkäten under 2015 är 86 procent respektive 67 procent.

Resultat

Har skolan ett främjande arbete som bidrar till att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?

Här bedöms skolans arbete för att skapa trygghet och förstärka respekten för allas lika värde. Granskningen av skolors främjande arbete tar sin utgångspunkt i det generella men fokuserar särskilt på hur arbetet omfattar nätet. Skolans främjande arbete bör vara en del av det vardagliga arbetet samt bedrivas systematiskt och långsiktigt. Centralt är det normkritiska arbetet som innebär att personalen, sinsemellan och tillsammans med eleverna, diskuterar och ifrågasätter egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar den pedagogiska verksamheten. Det är också viktigt att personalen är uppmärksam på det språkbruk och den jargong som råder för att motverka att kränkningar banaliseras eller normaliseras.

För att kunna bidra till en trygg miljö på nätet där alla elever blir respekterade som de är behöver personalen ha kunskap om nätet och om elevernas sociala relationer på nätet. Vidare behöver personalen och eleverna ha en gemensam uppfattning om vad som kan utgöra en kränkning på nätet och vad skolan ska reagera på.

¹ Skolinspektionen genomför Skolenkäten två gånger per år som en del av den regelbundna tillsynen. Under en tvåårsperiod deltar samtliga grund-, grundsär- och gymnasieskolor i Skolenkäten. I varje enkätomgång deltar cirka en fjärdedel av alla skolor i landet. Delar av enkätresultaten redovisas också på Skolverkets webbplats *Välja skola*.

Att främja elevers lika rättigheter och möjligheter

I de intervjuer som Skolinspektionen genomfört med elever, personal och rektorn beskrivs Birkaskolan som trygg och familjär – alla känner varandra och vet vad alla heter. Stämningen beskrivs som god. Några elever beskriver skolan som en plats där man vet var man har varandra, visar varandra respekt och inte stöter ut någon. Några av eleverna tar även upp att det kan finnas nackdelar med en liten skola med tät sammanhållning. Det förekommer grupperingar bland eleverna och för en person som inte riktigt passar in kan det vara ensamt och instängt, berättar några elever. Det kan också vara svårt för nya elever att komma in i gruppen, tillägger de.

I likabehandlingsplanen för Birkaskolan läsåret 2015/2016 sammanfattas skolans värdegrund genom DRUT – en akronym bildad av orden delaktighet, respekt, utveckling och trygghet. Värdeorden är själva stommen i värdegrundsarbetet, uppger rektorn. Tanken är att de här orden ska genomsyra hela skolans verksamhet. Såväl alla elever som all personal som Skolinspektionen intervjuat känner till orden. I samband med varje läsårsstart får skolans elever definiera orden och diskutera vad de innebär, berättar lärare och rektorn. Elevintervjuerna bekräftar den bilden och eleverna uppger att de varit delaktiga i arbetet med värdeorden.

Vidare uppger lärare att värdegrunden kontinuerligt finns med i alla delar av arbetet på skolan. Elever ger en liknande beskrivning och menar att värdeorden tas upp varje vecka med de yngre eleverna på skolan och för de äldre eleverna är de ett återkommande inslag i ämnet livskunskap. Skolan har årliga temaarbeten med åldersblandade grupper och då är värdeorden tydligt närvarande, uppger intervjuade elever.

Rektorn uppger att en konsult har anlitats för att bidra till värdegrundsarbetet och att konsulten nu handleder rektorn och ledningsgruppen i värdebaserat ledarskap. För att kunna bemöta andra med respekt är det viktigt att förstå sig själv och sina reaktioner i olika situationer, menar rektorn, och därför har också en konsult inom personlig utveckling anlitats för att arbeta med personalen som en del av det främjande arbetet.

Av insänd dokumentation samt intervjuer med rektorn och skolans personal framgår att Birkaskolan har en likabehandlingsgrupp som består av lärarrepresentanter och den biträdande rektorn. I gruppen ingår en förstelärare som har särskilt utvecklingsansvar för likabehandlingsarbetet och bland annat arbetar med att förändra och förtydliga likabehandlingsplanen. Likabehandlingsgruppen har regelbundna möten en gång per månad då de diskuterar målen för årets likabehandlingsarbete, berättar representanter för likabehandlingsgruppen under intervjun. Vidare uppger de att ett mål för innevarande läsår är att göra likabehandlingsplanens och värdegrundens innehåll tillgängligt för alla elever genom en film. Även rektorn berättar om filmplanerna i intervjun och det finns beskrivet i likabehandlingsplanen. I arbetet med filmen är eleverna involverade, uppger rektorn och likabehandlingsgruppen.

I likabehandlingsgruppens uppdrag ingår också att hjälpa och stötta kamratstödjarna genom att lägga upp strukturen för deras arbete och delta i kamratstödjarmötena, uppger representanter för likabehandlingsgruppen. Kamratstödjargruppen består av en elev från varje årskurs och de träffas tillsammans med några lärare från likabehandlingsgruppen var tredje vecka för att diskutera frågor som kommit upp bland eleverna, fortsätter de. Det kan handla om platser och situationer som upplevs som otrygga, eller andra saker som har hänt. Kamratstödjarna ska fungera som extra ögon och meddela de vuxna vad som sker på skolan, de ska inte gå in och lösa saker själva, berättar lärare i likabehandlingsgruppen.

En särskild satsning på genusfrågor har inletts på skolan vilket tidsmässigt sammanfaller med att kommunens centrala elevhälsa genomgår hbtq-certifiering genom Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter (RFSL), uppger elevhälsoteamet. Av intervjun med elevhälsoteamet framgår att elevhälsan huvudsakligen arbetar med enskilda elevärenden på skolan, men i det här sammanhanget deltar kurator och psykolog i det främjande arbetet. Genussatsningen initierades av att en förälder hörde av sig till skolan och undrade hur de arbetade med genusfrågor. Utifrån det väcktes tanken och arbetet inleddes, uppger lärare och rektorn.

När det gäller elevernas syn på skolans arbete med jämställdhetsfrågor framgår av de enkäter som Skolinspektionen genomfört inför skolbesöket att drygt en tredjedel av de elever som besvarat enkäten anser att påståendet "I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen" stämmer ganska dåligt eller inte stämmer alls. I de elevintervjuer som Skolinspektionen genomfört framkommer olika bilder av skolans jämställdhetsarbete. Några elever uppger att kvinnoförtryck i större sammanhang tas upp, som exempelvis kvinnors situation i andra länder, men att kopplingar till hur föreställningar om män och kvinnor påverkar elevernas vardag på skolan inte görs. Feminism har diskuterats, både på tiden för eget arbete utan lärare närvarande och på livskunskapen, berättar eleverna. Några elever uppger att hårda genusrelaterade skämt kan förekomma men menar att det går att skämta om eftersom det är så självklart att alla är lika mycket värda. Andra elever delar inte uppfattningen utan ser den typen av skämt som problematiska.

Såväl lärare som elever uppger att det finns starka normer på skolan. Lärarna lyfter fram normer kring förväntat beteende, exempelvis att alla på skolan ska vara trevliga och inte använda svordomar, och menar att eleverna vet vad som förväntas av dem. Eleverna ger uttryck för ett annat sätt att se på och prata om normer. De menar att det finns starka normer bland eleverna som rör utseende, prestationer och skolresultat samt familjens ekonomiska status. Samtidigt finns utrymme för att avvika från normer och ändå bli accepterad, menar de. Som exempel nämns att elever med könsöverskridande identitet och uttryck accepteras fullt ut, men om en pojke en dag skulle komma till skolan klädd i kostym skulle det inte passera obemärkt. Varje år har

eleverna en sex- och samlevnadsvecka med olika teman för olika årskurser. Årskurs 9 hade hbtq som tema senast och då kom en del frågor om normer upp, berättar eleverna

Skolan har nolltolerans mot kränkande ord och svordomar, vilket framkommer av intervjuer med skolans personal och av likabehandlingsplanen. Elever uppger att de känner till reglerna, men att de är tveksamma till hur de efterlevs. Av elevintervjuerna framgår att framförallt pojkarna på skolan har en skämtsam jargong som tidvis kan vara hård. Lärarna uppger att de säger till och reagerar när de hör något som bryter mot reglerna eller kan vara kränkande.

Att skapa en trygg miljö på nätet

Det främjande arbetet på Birkaskolan innefattar frågor som rör nätet på flera sätt. Inom ämnet livskunskap förs diskussioner om hur man ska bete sig mot varandra och där innefattas även nätet, uppger lärare och elever. Elever nämner som exempel att de har fått se en film om näthat och diskuterat den. Källkritik har ingått i utbildningen och ett arbete kring elevernas medievanor har påbörjats på livskunskapen, uppger lärare och rektorn. Skolan använder då material från Statens medieråd som är anpassat efter elevernas ålder. Samtal kring lagar och etik på nätet förekommer även inom andra ämnen, berättar lärare och elever. En föreläsare från organisationen Friends har också varit på skolan och pratat om nätmobbning.

Eleverna uppger att de inte pratar med lärarna om vad de gör och vad som händer på nätet och i sociala medier. Även lärarna uppger i intervjun att de inte har någon direkt insyn i det som eleverna gör på nätet. Lärarna menar att närheten mellan elever och lärare gör att de lätt uppfattar om något inte är bra eller om något har hänt. Av elevintervjuerna framgår vidare att eleverna har god kännedom om skolans ansvar när det gäller kränkande behandling på nätet. Några av eleverna uttrycker att de inte tycker att skolan har med att göra vad de gör på nätet, om det inte är något som påverkar skolarbetet. Det är samma sak som om de skulle ha insyn i allt vi gör på fritiden, förklarar en elev.

Rektorn, lärare och elever uppger att de regler som finns kring användning av datorer, mobiltelefoner och surfplattor på skolan ser olika ut beroende på vilken årskurs eleverna går i. För elever upp till årskurs 5 gäller mobiltelefonförbud under skoldagen. Eleverna i årskurs 6 har från och med nuvarande läsår fått var sin dator att använda i skolan och bedöms därför inte ha behov av sina mobiltelefoner, uppger lärare och rektorn. De elever som går i årskurserna 7 till 9 får använda sina mobiltelefoner under lektionstid för att utföra skolarbete och lyssna på musik. Om de bryter mot reglerna samlas telefonerna in. Det finns inga spärrade sidor på skolans datorer men det går att se vem som gjort vad eftersom inloggning krävs. Hanteringen av datorer och mobiltelefoner bygger mycket på eget ansvar, berättar lärare, elever och rektorn.

Personal och elever har en gemensam syn på vad en kränkning är – den som blir utsatt är den som avgör om det är en kränkning, uppger de. Under elevintervjuerna

problematiseras kränkningsbegreppet och några elever menar att även andra faktorer än den egna upplevelsen borde påverka om något räknas som en kränkning eller inte. En person som är delaktig i en skämtsam jargong där saker som skulle kunna uppfattas som kränkande sägs om andra, borde inte själv kunna komma och säga att hen blir kränkt om hen själv utsätts för samma sak, förklarar några av eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Birkaskolans främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet fungerar väl i vissa avseenden men behöver utvecklas i andra.

Skolan har en värdegrund som eleverna är delaktiga i att formulera och som finns närvarande i arbetet kontinuerligt.

Utredningen visar att frågor kring exempelvis jämställdhet diskuteras på en övergripande nivå, men diskussionerna behöver kopplas tydligare till elevernas situation, erfarenheter och vardag.

När det gäller det normkritiska arbetet är insatserna kring värderingar och personlig utveckling en del av det främjande arbetet och ger personalen möjlighet att diskutera och reflektera kring egna normer och attityder. Elever och lärare behöver dock tillsammans problematisera och diskutera de normer som finns på skolan. Hur normerna påverkar sociala relationer och eventuellt ligger till grund för att elever kränks – på plats i skolan eller på nätet – behöver också diskuteras regelbundet.

Bedriver skolan ett förebyggande arbete som bidrar till att förhindra trakasserier och kränkande behandling på nätet?

Här bedöms skolans arbete för att avvärja identifierade risker för trakasserier och kränkande behandling på nätet. Arbetet bedrivs på förekommen anledning. Skolan bör i det förebyggande arbetet regelbundet kartlägga elevernas trygghet på nätet samt deras uppfattning om förekomsten av trakasserier och kränkande behandling på nätet. Därefter bör skolan analysera resultatet av kartläggningen för att identifiera risker för trakasserier och kränkande behandling på nätet och i samband med analysen även utvärdera tidigare insatser för att förebygga trakasserier och kränkande behandling på nätet. Utifrån de identifierade riskerna bör skolan sätta upp mål för arbetet samt planera vilka insatser som ska genomföras för att nå målen. Ett framgångsrikt arbete kännetecknas av att eleverna involveras i hela processen.

Vidare bedöms om skolan har en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling som tydliggör och stärker arbetet mot trakasserier och kränkande behandling på nätet.

På Birkaskolan finns en likabehandlingsplan som uppdateras, utvärderas och följs upp årligen. Av planen framgår att likabehandlingsgruppen och kamratstödjarna varje år genomför en kartläggning och en nulägesanalys. De mål som sätts upp utifrån nulägesanalysen kan enligt planen utvärderas på flera sätt – exempelvis genom enkäter, diskussioner och observationer. Samtal i arbetslag, kamratstödjargruppen och

elevrådet ger ytterligare underlag för att utvärdera åtgärdernas effekt. Utvärderingen sammanställs i slutet av vårterminen och utifrån resultatet sätts nya mål upp för kommande läsår. I likabehandlingsplanen nämns nätet som en av flera tänkbara arenor där kränkande behandling kan förekomma.

Den kartläggning som nämns i likabehandlingsplanen består av resultatet från "Våga visa"-enkäter med årskurs 3, 6 och 8 varje år.² Utöver det används den information som skolledningen får in genom kamratstödjarna och lärarnas samlade bild av läget på skolan, uppger rektorn och lärare. Frågor om nätet och sociala medier innefattas inte rutinemässigt i kartläggningen utan bara om det skulle komma upp någon särskild händelse. Av den sammanställning av innevarande läsårs kartläggning som bilagts likabehandlingsplanen framgår att inga riskområden som gäller nätet eller sociala medier har identifierats.

Skolans likabehandlingsgrupp analyserar resultaten av kartläggningen och följer kontinuerligt upp mål och insatser. Nätet skiljs inte ut i arbetet och några särskilda förebyggande insatser gällande trakasserier och kränkande behandling på nätet har inte genomförts, utifrån den information som framgår av planen.

När det gäller elevernas delaktighet framgår av likabehandlingsplanen att eleverna bidrar till arbetet med planen genom kamratstödjarna, genom enkäter, samt genom kontinuerliga samtal kring värdegrund. I den enkät som Skolinspektionen genomfört uppger ca 60 procent av de elever som svarat att de inte känner till skolans likabehandlingsplan. Vid elevintervjuerna framkommer att eleverna känner till delar av innehållet i planen, som exempelvis värdeorden, även om de inte tagit del av själva planen eller upplever sig ha varit delaktiga i framttagandet av den.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att skolans arbete för att förebygga trakasserier och kränkande behandling på nätet till vissa delar fungerar väl och i vissa avseenden behöver utvecklas.

Det finns ett systematiskt likabehandlingsarbete vid Birkaskolan och fungerande rutiner kring arbetet med likabehandlingsplanen. De årliga kartläggningarna behöver emellertid utvecklas för att säkerställa att alla elevers uppfattningar fångas upp. Vidare behöver kartläggningen tydligare omfatta frågor som rör elevernas upplevelser och erfarenheter av trakasserier och kränkande behandling på nätet. Det arbete med kartläggning av nätanvändning som påbörjats inom livskunskapen skulle kunna fungera som en grund för vidare arbete.

² "Våga visa" är ett utvärderingssamarbete mellan kommunerna Ekerö, Nacka, Sollen-tuna, Upplands Väsby och Danderyd.

Vidtas åtgärder om elever utsätts för trakasserier och kränkande behandling på nätet?

Här bedöms skolans arbete för att utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling på nätet. Skolan bör ha rutiner för hur akuta situationer ska hanteras och lösas när elever har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling. Skyldigheten att utreda uppgifter om trakasserier eller kränkande behandling inträder så snart någon i verksamheten får kännedom om att en elev anser sig har blivit utsatt för detta. Åtgärderna som vidtas bör grundas på utredningen i det enskilda fallet och riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den eller de som utövat kränkningen. Åtgärderna bör följas upp och utvärderas för att verksamheten ska kunna förvissa sig om att de leder till att kränkningarna upphör och inte upprepas. Skolan bör också följa upp och analysera om de enskilda fallen av kränkningar på nätet är del av ett större mönster som har sin grund i generella problem i skolan.

Vidare bedöms om skolan har fungerande system och rutiner för att anmäla uppgifter om trakasserier och kränkande behandling till rektorn och från rektorn vidare till huvudmannen.

I Birkaskolans likabehandlingsplan beskrivs rutiner för att utreda och åtgärda fall av kränkande behandling. Rutinen innefattar följande steg: Den personal som får kännedom om incidenten inleder utredningen genom samtal med de inblandade. Därefter arbetar arbetslaget med eleverna för att lösa problemen. Om de kvarstår kontaktas likabehandlingsgruppen, i nästa steg tas ärendet upp med elevhälsoteamet och därefter kan en elevhälsokonferens bli aktuell. I det avslutande steget inleds samarbete med socialtjänsten och vid behov polis. Lärare och rektorn ger en samstämmig bild av rutinerna och uppger att de gäller även om kränkningarna skulle ske på nätet. I likabehandlingsplanen står att huvudmannen kontaktas först i utredningens tredje steg. Rektorn uppger i intervjun att det är en felaktig uppgift och berättar att rektorn, huvudmannen och föräldrar informeras parallellt redan i första steget.

Såväl lärare som elever uppger att kränkningar på nätet sällan förekommer mellan eleverna på skolan och rektor uppger att några utredningar gällande kränkningar på nätet inte genomförts det senaste året. Några av eleverna menar att näthat kan förekomma men att det inte är något de bryr sig om när de själva blir utsatta. Lärarna uppger att när kränkande behandling på nätet förekommit tidigare har händelserna inte kommit till skolans kännedom förrän elever och föräldrar redan rätt ut det som hänt. Någon utredning har därför inte startats på skolan, menar de.

Vidare uppger lärare att eleverna tar ett stort eget ansvar för att lösa problem som utspelar sig på nätet och att eleverna i stor utsträckning vänder sig till föräldrarna om de behöver hjälp. Även elever uppger att de i första hand försöker lösa saker själva och om de tar hjälp av någon är det föräldrar eller kamrater. Samtidigt uppger elever i intervjuerna att de vet att de kan kontakta kamratstödarna, mentor, någon annan lärare eller rektorn direkt om de vill. I elevenkäten som Skolinspektionen genomfört

inför skolbesöket anger 90 procent av de som svarat att de kan prata med någon i skolans personal om de skulle utsättas för trakasserier eller kränkande behandling på nätet.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att Birkaskolan har goda förutsättningar att utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling på nätet om sådana fall skulle uppkomma. Det finns dokumenterade och fungerande rutiner för hur fall av trakasserier och kränkningar utreds och hanteras vilka även gäller för händelser som äger rum på nätet. Eleverna vet vem de kan vända sig till om de utsätts för trakasserier eller kränkande behandling och såväl rektorn som huvudmannen informeras när en incident inträffar och utredning påbörjas.

Utredningen visar emellertid att kränkningar på nätet förekommer och att dessa fall inte kommit till skolans kännedom då eleverna väljer att lösa situationen själva eller med hjälp av föräldrarna. Som beskrivs i avsnittet om det förebyggande arbetet behöver därför riskerna för och förekomsten av kränkningar på nätet tydligare framgå av skolans årliga kartläggningar. Personalen behöver också i större utsträckning tala med eleverna om vad som sker på nätet.

Metod och underlag

Kvalitetsgranskningen av skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet utgår från skolbesök där underlag samlas in genom att inspektörerna intervjuar elever, lärare, andra medarbetare och rektorer.

Inför besöket genomförs också en enkät riktad till elever och personal i årskurserna 7–9. Syftet med enkäterna är att svaren ska ge inspektörerna en första bild av läget på skolan. Enkäten är frivillig för eleverna att delta i. När inspektörerna kommer till skolan har de studerat svaren på enkäten och läst olika dokument, bland annat skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling samt kartläggningar som ligger till grund för skolans insatser för att förebygga kränkningar på nätet.

Skolinspektionens bedömningar av skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling tar sin utgångspunkt i aktuella bestämmelser i diskrimineringslagen och skollagen samt Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Aktuell forskning är också ett viktigt underlag för att bedöma kvaliteten i det arbete som skolan genomför.